TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20775
Tarih : 22.10.2026

51769

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Halide TÜRKOĞLU
Diyarbakır Milletvekili

İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir soruşturma kapsamında, Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Arnavutluk ve Gürcistan bağlantılı yasa dışı üreme hücresi ticaretinin örgütlü biçimde yürütüldüğüne ilişkin bilgiler kamuoyuna yansımıştır.

Basına yansıyan bilgilere göre;

41 kadın tarafından toplam 811 kez yumurta hücresi bağışında bulunulduğu, bu işlemlerin maddi menfaat karşılığında gerçekleştirilmektedir. Soruşturma kapsamında, donör kadınların temin edilmesi, ilaç tedariki, sağlık hizmetlerinin organizasyonu ve yurt dışındaki sağlık kuruluşlarıyla bağlantıların kurulması süreçlerinin birlikte yürütüldüğü belirtilmiştir.

Ayrıca donör kadınların kan grubu, göz rengi, ten rengi ve saç rengi gibi kişisel ve fiziksel özelliklerinin katalog halinde kaydedilerek "müşteriler" ile paylaşıldığı ve talep edilen özelliklere göre fiyatlandırma yapılmıştır. Operasyon kapsamında kadın hastalıkları ve doğum uzmanlarının da aralarında bulunduğu şüpheliler hakkında adli işlem başlatıldığı ve bazı şüphelilerin gözaltına alındığı kamuoyuna açıklanmıştır.

Bu kapsamda;

1. İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen ve kamuoyuna yansıyan soruşturma kapsamında, Bakanlığınıza bağlı birimler tarafından herhangi bir inceleme veya idari soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise soruşturma hangi aşamadadır?
2. Tespit edilen sağlık kuruluşları hakkında hangi yasal işlemler, idari yaptırımlar uygulanmıştır?
3. Kadın hastalıkları ve doğum uzmanlarının, kayıt dışı muayene ve hazırlık süreçlerinde yer aldığına ilişkin iddialardan Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu kişiler hakkında yasal ve idari işlemler başlatılmış mıdır?

4. Kadınların ekonomik çaresizlikleri üzerinden yumurta hücrelerinin ticari kazanç aracına dönüştürülmesini önlemek için hangi tedbirleri alıyorsunuz? 21-33 yaşları arasındaki genç kadınların çete tarafından hedef kitle olarak görülmesi genç kadın yoksulluğunun, işsizliğinin geldiği boyutu göstermekte değil midir?
5. Kadınların bedenleri ve üreme kapasiteleri üzerinden kurulan bu sömürü düzenine karşı Bakanlığınız neden etkin denetim mekanizmaları oluşturmamıştır?
6. Kadınların fiziksel özelliklerinin kataloglanarak pazarlanması karşısında, kadın bedenini metalaştıran bu uygulamaları önlemek için ne yapacaksınız?
7. Kadınların beden bütünlüğünü, sağlık hakkını ve özgür iradesini korumak için kapsamlı bir denetim ve eylem planı hazırlayacak mısınız? Yardımcı üreme teknikleri önündeki engeller kaldırılacak mı? Bu hizmete erişimi kolaylaştıracak uygulamaları hayata geçirecek misiniz?
8. Kadınların sağlık hizmetlerine erişimi önündeki engellere her gün bir yenisi eklenirken bu çeteler ilgili ilaçlara nasıl bu kadar rahat ulaşabiliyor?
9. Üreme sağlığı politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında kadın örgütlerinin, kadın sağlık çalışanlarının ve ilgili meslek örgütlerinin katılımı nasıl sağlanmaktadır?
10. Kadınların ihtiyaçlarını ve deneyimlerini esas alan, hak temelli sağlık politikalarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar nelerdir?